

Mecenatas

NORFA

LIETUVOS
NACIONALINĖ
FILHARMONIJA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS

TRINITI **3** JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Kamerinės muzikos koncertas

Lietuvos ir Ukrainos jungtys

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS

DALIA KUZNECOVAITĖ (I smuikas)

ALGIRDAS ŠOCHAS (II smuikas)

KRISTINA ANUSEVIČIŪTĖ (altas)

VIKTOR REKALO (violončelė)

NATALIA KULEBA (altas, Ukraina)

2025 m. balandžio 23 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA

I

OSVALDAS BALAKAUSKAS (g. 1937)
Styginių kvartetas Nr. 3 (1998)

BORYS LYATOSHINSKY (1895–1968)
Styginių kvartetas Nr. 2 A-dur, op. 4 (1922)

Allegro non troppo
Intermezzo. Molto lento
Allegro vivace a leggiero
Allegro molto

Atlieka VALSTYBINIS VILNIAUS
KVARTETAS

II

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)
Capriccio e-moll, op. 81 (1843)

Atlieka VALSTYBINIS VILNIAUS
KVARTETAS

Styginių kvintetas Nr. 2 B-dur, op. 87 (1845)

Allegro vivace
Andante scherzando
Adagio e lento
Allegro molto vivace

Atlieka VALSTYBINIS VILNIAUS
KVARTETAS
NATALIA KULEBA (altas)

Koncertas atspindi nuoširdžius Lietuvos ir Ukrainos muzikų ryšius bei kūrybines sąsajas. Vienas ryškiausių to pavyzdžių yra įžymus lietuvių kompozitorius Osvaldas Balakauskas. „Vilniuje jis pasirodė baigęs ne Maskvos ar Leningrado, o Kijevo konservatoriją, kur lankė prof. Liatošinskio klasę. Tėvynėn grįžo ne iš karto, dar truputį paėgyvenęs Kijeve, nes nuo pat pirmo kurso tapo savu Ukrainos modernistiniam *underground*, t. y. neformaliems, disidentiniams kompozitoriams“, – yra rašęs Donatas Katkus.

Anot muzikologės Gražinos Daunoravičienės, Balakauskas ir jo profesorius Kyjive Borysas Lyatoshinsky (Liatošinskis) buvo panašūs savo mažakalbiškumu. Tačiau abu iškart atgydavo vos prasidėjus diskusijoms apie muziką. Studijos vieno įtakingiausių XX a. ukrainiečių kompozitorių klasėje Balakauską susiejo su Ukrainos XX a. moderniosios muzikos scena. Lyatoshinsky'o klasė pasižymėjo liberalumu, atvirumu naujoms idėjoms, polinkiu į avangardą. Pats Balakauskas

savo garbų profesorių viename interviu mini kaip vieną tolerantiškiausių iš visų tuomečių kompozicijos pedagogų.

Talentingas kūrėjas, laikomas šiuolaikinės ukrainiečių muzikos tėvu, **Borysas Lyatoshinsky** gyveno politinių pervartų ir ideologinės cenzūros laikotarpiu, ne sykį buvo kaltintas tuo, kad „nerašo muzikos liaudžiai“, nuolatos turėjo balansuoti tarp politizuotos realybės ir vidinio poreikio kurti. Pasakojama, kad po aršios cenzūros kritikos, kurios sulaukė dėl savo Trečiosios simfonijos, Lyatoshinsky buvo paniręs į melancholiją, sykį net rašė: „Esu miręs kaip kompozitorius ir nežinau, kada prisikelsiu.“ Jaunystės metais jį veikė didingos Richardo Wagnerio ir kosminės Aleksandro Skriabino idėjos. Būtent šiuo laikotarpiu, 1922 m., buvo sukurtas ir koncerte atliekamas **Styginių kvartetas Nr. 2, op. 4, A-dur** – klasikinio tipo, melodingas, dramatiškas, papuoštas rytietiškais motyvais ir impresionistinėmis spalvomis, su užkoduota savotiška skriabiniška kosmologija ir tautinio identiteto savirefleksijomis.

Koncerte skamba ir Lyatoshinsky'o mokinio Balakausko opusas – jų sukūrimą skiria daugiau nei 70 metų. **Osvaldo Balakausko Trečiasis styginių kvartetas**, sukurtas 1998 m., Lietuvoje pirmąsyk nuskambėjo 1999 m. tarptautiniame aktualios muzikos festivalyje „Gaida“. Trečiajame kvartete girdima kompozitorių atpažinti leidžianti muzikinė kalba: intensyvūs ritmai, tarsi braižantys džiazio muzikos kontūrus, sujungti su konstruktyvia logika, vyrauja elegantiška harmonija ir improvizaciškumas. Pats Balakauskas yra rašęs, kad garsinė kūrinio struktūra pagrįsta vienuolikos tonų garsaeiliu – hendekatonika. Trečiajį styginių kvartetą Balakauskas dedikavo Silezijos styginių kvartetui, jis pirmasis šį kūrinį ir atliko.

Koncertą vainikuoja **Felixo Mendelssohno** kūriniai – melodingasis ***Capriccio*, op. 81**, iš Keturių pjesių styginių kvartetui, bei didingas **Styginių kvintetas Nr. 2 B-dur, op. 87**. Antrasis styginių kvintetas (su dviem altaiss) yra vienas paskutiniųjų kompozitoriaus kūrinių. Iki tol jis buvo parašęs visą savo kamerinę muziką, išskyrus paskutinį kvartetą, op. 80. Styginių kvintetas, op. 87, taip ir liko neišleistas, nes autorius kažkodėl manė, kad kūrinys dar nebaigtas. Pirmąjį kvintetą Mendelssohnas parašė būdamas septyniolikos. Ir nors ankstyvasis Mendelssohnas jau buvo talentingas meistras, būtent antrasis jo kvintetas laikomas kamerinio žanro šedevru, gretinamu su Wolfgango Amadeus Mozarto ir Ludwigo van Beethoveno darbais.

Keturių dalių styginių kvintetas prasideda didžiule *Allegro vivace* dalimi, parašyta sonatos forma, kurioje girdimos dvi kontrastingos temos: audringa, taškuoto ritmo, tremolo fone kylanti aukštyn, ir švelnesnė, žemyn slenkanti melodinė linija. Iš jų sukurama aistringa drama, tarsi rapsodija, su ryškia pirmojo smuiko partija ir beveik simfoninio sodrumo faktūra. Kitose dalyse žėri lengvutis *scherzo*, tarsi kažkas šoktų ant pirštų galiukų; kupinas dramatismo *Adagio* prabyla kaip muzikinė elegija, primenanti skausmingą, aistringą Schuberto muzikos pasaulį; finalas kunkuliuoja gyvybingomis imitacijų pynėmis, lyg primenančiomis Mendelssohno pagarbą Johannui Sebastianui Bachui.

Ilgametis kamerinio muzikavimo tradicijų puoselėtojas **VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS** nuolat rengia įdomias programas, teminius ciklus, publiką supažindina su šio žanro šedevrais ir mažai Lietuvoje žinoma muzika.

Debiutavęs 1965-aisiais, 1972 m. laimėjo aukščiausią kvartetų konkurso Lježe (Belgija) apdovanojimą, 1973 m. jam buvo suteiktas Valstybinio Vilniaus kvarteto vardas. 1979 m. kolektyvui paskirta valstybinė premija, 2002 m. – Lietuvos fondo (JAV) kultūrinė muzikinė dr. A. Razmos premija, 2004 m. – Lietuvos nacionalinė premija, 2005 m. – Baltijos Asamblėjos premija, 2012 m. už nuopelnus kultūrai kvartetas apdovanotas Šv. Kristoforo statulėle. Pernai Vilniaus kvartetas sulaukė ir dar vieno pagarbaus įvertinimo – iškilmingame Lietuvos gynybos, kultūros ir švietimo asociacijos ir Lietuvos kariuomenės dienos minėjimo vakare muzikantams įteikti medaliai „Už pasižymėjimą skleidžiant aukštąją kultūrą Lietuvos karininkijai“.

Kolektyve grojo iškilūs Lietuvos muzikai: Audronė Vainiūnaitė, Augustinas Vasiliauskas, Donatas Katkus, Petras Kunca, Artūras Šilalė, Girdutis Jakaitis ir kiti. 2015 m. nuo pirmos dienos griežusi kvarteto primarijė prof. Audronė Vainiūnaitė pirmojo smuiko pareigas perdavė savo mokinei smuikininkei Daliai Kuznecovaitėi, 2020 m. su kolektyvu atsisveikino penkis dešimtmečius šiame ansamblyje griežęs violončelininkas Augustinas Vasiliauskas. Šiuo metu kolektyve griežia Dalia Kuznecovaitė (I smuikas), Algirdas Šochas (II smuikas), Kristina Anusevičiūtė (altas) ir violončelininkas Viktoras Rekalas (Ukraina).

Vilniaus kvartetas yra padaręs daugybę įrašų radijo fondams; Lietuvoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Švedijoje, Didžiojoje Britanijoje, JAV išleista per 40 vinilinių ir kompaktinių jo plokštelių. 2020 m. kolektyvas

žymiausios Suomijos klasikinės ir šiuolaikinės muzikos įrašų leidyklos „Ondine“ užsakymu įrašė visus lietuvių muzikos klasiko Jurgio Karnavičiaus styginių kvartetus.

Kvartetas koncertuoja Lietuvos miestuose ir miesteliuose, gastroliauja užsienio šalyse, dalyvauja šaliai svarbiuose tarptautiniuose renginiuose, tokiuose kaip mūsų šalies pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai (2013) Egipte ir Prancūzijoje; koncertai nuo Vilniaus, Ukrainos iki Tel Avivo minint Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį (2018), išskirtiniai koncertai Romos Panteone, Švč. Mergelės Marijos ir Visų Kankinių bazilikoje, minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 34-ąsias metines bei diplomatų Lozoraičių metus (2024), ir kiti. Šių metų vasario mėnesį, švenčiant Valstybės atkūrimo dieną Vasario 16-ąją, kvartetas koncertavo Kanadoje.

Iškili ukrainiečių altininkė **NATALIA KULEBA** yra konkursų „XXI amžiaus menas“, J. Stankovičiaus ir kt. laureatė, Ukrainos nacionalinės muzikos akademijos absolventė, įgūdžius tobulino orkestro akademijoje „musik: landschaft westfalen“ su įžymiu maestro Krzysztofu Pendereckiu, meistriskumo kursuose Šafhauzene (Šveicarija) ir kitur. Atlikėja buvo Ukrainos nacionalinio akademinio simfoninio orkestro pirmasis altas. Nuo 2022 m. balandžio mėnesio N. Kuleba gyvena Vienoje (Austrija), dirba „Volksooper Wien“, Vienos radijo (RSO) orkestruose, „Classic Ensemble Vienna“, kviečiama groti „Tonkünstler“, Vienos valstybinės operos bei kituose kolektyvuose. Altininkė aktyviai dalyvauja kamerinių ansamblių veikloje, koncertuoja įvairiuose Europos festivaliuose, Ukrainos rėmimo koncertuose.

Redaktorė *Laimutė Ligeikaitė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvacijos ir transliavimo tikslu.

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv

**Kviečiame į kitus koncertus
Nacionalinėje filharmonijoje!**

Balandžio 26 d., šeštadienį, 19 val.

Filharmonijos Didžiojoje salėje

Orkestro muzikos koncertas

„Brucknerio įspaudai. LNSO, Victorien Vanoosten“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

Programa:

ANTON BRUCKNER – Simfonija Nr. 8 c-moll, WAB108

Balandžio 27 d., sekmadienį, 16 val.

Filharmonijos Mažojoje salėje

Kamerinės muzikos koncertas

„Čiurlionio įkvėptos premjeros. Gleb Pyšniak,

Rokas Zubovas“

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-asis

jubiliejus

GLEB PYŠNIAK (violončelė)

ROKAS ZUBOVAS (fortepijonas)

Programa:

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS –

10 miniatiūrų violončelei ir fortepijonui

(adaptavo Juozas Čelkauskas)

MIHKEL KEREM – „Haunting from the past“

(„Persekiojanti praeities vizija“) violončelei ir fortepijonui
(premjera)

ŽIBUOKLĖ MARTINAITYTĖ – „unda, unda... inundare“

(„bangą, bangą... užlieja“) violončelei ir fortepijonui
(premjera)

ARTURS MASKATS – „Čiurlionis in Luznava manor. Plein
air, 1906“ („Čiurlionis Lūznavos dvare. Pleneras, 1906“)
violončelei ir fortepijonui (premjera)

Balandžio 30 d., trečiadienį, 19 val.

Filharmonijos Didžiojoje salėje

Kamerinės muzikos koncertas

„Kelionė į Ispaniją. Musica humana“

Ansamblis MUSICA HUMANA

Meno vadovas, solistas ir dirigentas

ROBERTAS BEINARIS (obojus)

Solistės: AISTĖ PILIBAVIČIŪTĖ (sopranas), IEVA

KUPREVIČIŪTĖ (fleita), GABRIELĖ ABROMAITIENĖ (arfa)

Programoje – Joaquín Turina, Gaspar Sanz, Fernando

Ferandiere, Lorenzo Palomo, Manuel de Falla, Nemesio

Otaño, Joaquín Rodrigo, José María Cano, Luís Urteaga,

Agustín Lara, Francisco Asenjo Barbieri ir kiti

Gegužės 7 d., trečiadienį, 19 val.

Filharmonijos Didžiojoje salėje

Kamerinės muzikos koncertas

**„Fortepijono meno paslaptys su Ignu Maknicku ir
Čiurlionio kvartetu“**

IGNAS MAKNICKAS (fortepijonas)

ČIURLIONIO KVARTETAS

Programa:

FRYDERYK CHOPIN – Valsai: op. 34 Nr. 2; op. 64 Nr. 2;

op. 69 Nr. 1, Nr. 2; Polonezas-fantazija, op. 61

JULIUS RÖNTGEN – Fortepijoninis kvintetas Nr. 2 a-moll,
op. 100

ERNŐ DOHNÁNYI – Fortepijoninis kvintetas Nr. 2
es-moll, op. 26